

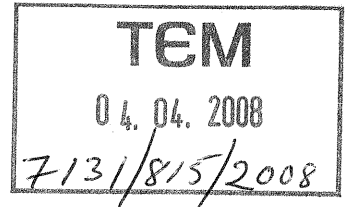

Mats Nyman

Lausunto

Dnro 027/62/2008

4.4.2008

Ympäristöministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

7131/815/2008

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeelle

Ympäristöministeriö on pyytänyt Akavalta lausuntoa Fennovoiman ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Akava on pyytänyt asiasta lausuntoja jäsenliitoiltaan.

Akavan lausuntona lähetämme kolmen jäsenliiton antamat lausunnot; Suomen lääkäriliiton; Tekniikan Akateemisten Liiton sekä Uuden Insinööriliiton.

Akava ry:n puolesta

Mats Nyman
Elinkeinopoliittinen asiamies

AKAVA

Rautatieäisenkatu 6

00520 Helsinki

Puh 020 7489 400

Faksi (09) 142 595

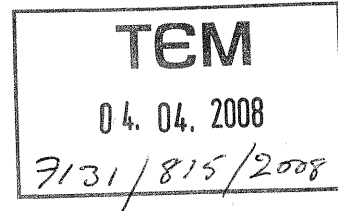
www.akava.fi

Aurela

Akava r.y.
Mats Nyman
Rautatieläisenkatu 6
00520 HELSINKI
mats.nyman@akava.fi

4.3.2008

Viite: Kommenttipyyntöne TEM:lle annettavaa lausuntoa varten 7.2.2008

SUOMEN LÄÄKÄRILIITON NÄKÖKOHTIA FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA (YVA)

Suomen Lääkäriliitto kiittää kommenttipyyntöstanne ja uudistaa asiassa ne näkemykset, jotka se esitti jo Olkiluoto IV:n ja Loviisa III:n ympäristövaikutuksia koskeneessa lausumassaan.

Tässä käsillä oleva hanke koskee neljää eri sijoitusvaihtoehtoa 1500-2500 MW kevytvesivoimalalle ja sen ydinjätteiden loppusijoitusjärjestelyille. Hankkeen olisi tarkoitus olla valmis vuonna 2018.

Suunnitellut sijoitusvaihtoehdot ovat enimmäen Pohjanlahden rannalla (Kristiinankaupunki, Pyhäjoki, Simo) ja vain Ruotsinpyhtää on Suomenlahden rannalla. Ruotsinpyhtää on ainoa paikka, jossa voimalan toisiopiirin lauhdelämpöä voitaisiin hyödyntää kyllin lähellä olevan suuren asutuksen (Kotka) kaukolämpönä, jonka vaihtoehtona ovat lämpimän veden aiheuttama merialueen lajiston biologinen muutos ja talvisten jääolojen lähivaikutukset. Kaakkoisen Suomen kantaverkon kuormitus on jo nyt suurta Venäjän tuontisähkön johdosta, joten Kymenlaaksoon sijoittuessaan yksikön tulisi merkittävästi korvata sähkön itätuontia – muutoin myös kantaverkon laajennustyöt on huomioitava YVA:ssa. Loviisan yksiköiden vanheneminenkin vaatisi aikanaan korvaavaa kapasiteettia seudulle.

Ruotsinpyhtää sijoittuu rapakivialueelle, jossa on kohtalaisen runsaasti luonnollista taustasäteilyä. Voimalan säteilypäästöt ovat niukat, mutta valmiiksi säteilytietoisien väestön vakuuttaminen niiden merkityksettömyydestä voivat olla vaativa tehtävä. Pohjanlahden rannikon taustasäteily on niukempaa, mutta murtovesialueen biologia vastaavasti Suomenlahteakin herkempää ja meri vähemmän likaantunut. Lauhdellämmön hyötykäytön mahdollisuudet ovat Pohjanlahdella rajallisemmat, ellei sitä hyödynnetä ravinnon tuotannossa (kalat, äyriäiset, kasvihuoneviljely).

Koko Pohjanlahden rannikko on maankohoamisaluetta, voimakkaimmin pohjoisessa, mikä saattaa aiheuttaa lieviä seismisiä tärähdyksiä. Ne on huomioitava voimalan ja loppusijoitusluolaston rakenteiden vahvuusvaatimuksissa. Pohjanlahden rannikolta on lyhyempi matka pohjoismaisten sähkömarkkinoiden verkkoon, mistä on hyötyä siirtohävikin vähenemänä. Seudulta on pitempi matka runsaasti sähköä kuluttaviin asutuskeskitymiin kuin Ruotsinpyhtäältä, mutta kantaverkon kuormitukseen ja energiatarpeeseen vaikuttavia laitoksia seudulla on, kuten Raahan ja Tornion terästehtaat, Kokkolan kemian laitokset sekä mm. Kemin ja Oulun seudun puunjalostusteollisuuden yksiköitä. Kristiinankaupunki puolestaan sijaitsee mm. Porin ja Tampereen teollisuuden ulottuvilla, ja paikallisiin tulevien vuosikymmenten mittaan Olkiluodon vanhimman reaktorin alasajon aiheuttamaa tuotannon alenemaa.

Vielä ennakoimattomia muutostekijöitä ovat puunjalostusteollisuuden yksiköiden sulkemiset, jotka merkitsevät paitsi sähkön kulutuksen, myös tuotannon muutoksia, sekä Barentsin alueen kaasuvarojen vuoksi ehkä rakennettavat Ruijan voimalat, joiden tueksi tarvittaneen pohjoisen kantaverkon vahvistusta. Perämeren rannikon laitokset osunevat juuri tuon kantaverkon laajennuksen varrelle.

Fennovoiman esittämät uudet sijaintipaikat ovat tietenkin vaativampia ympäristövaikutustensa kannalta kuin jo olemassa olevien voimalakeskitymien laajentaminen, mutta myös hajasijoituksen parantamalle kriisiaikojen huoltovarmuudelle on pahassa maailmassa laskettava oma painoarvonsa. Suomen energiatase on kovin tuontivoittoinen, ja hiilidioksidikaupan vaatimukset, aurinkoenergian kalleus ja epävarmuus mahdollisen ilmastomuutoksen mittaan sekä vesivoiman niukat hyödyntämättömät rakennuskohteet ohjaavat sähköenergian tuotantoa ydinvoiman suuntaan. Kulutuksen hillintä on tarpeen, mutta myös vanhemman voimalakannan (hiili, puunjalostusteollisuus) poistuma on realiteetti, joka on pohjoisessa ilmastossa voitava korvata riittävän kaukonäköisesti ja ennakkoiden. Energiaintensiivisen teollisuuden poistuminen Suomesta ei ole kansallisesti tavoiteltava vaihtoehto.

Lääkäriliiton näkemyksen mukaan uuden, käyttö- ja turvatekniikaltaan nykyaikaisen ydinvoimalayksikön rakentamispaikalle on useita käyttökelpoisia vaihtoehtoja, ja valinta riippuu lähinnä tarkoituksenmukaisimmasta hyöty-haittasuhteesta.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO

Olli Meretoja
puheenjohtaja

Risto Ihalainen
varatoiminnanjohtaja

RI/av

LAUSUNTO

24.8.2007

Akava ry.
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

LAUSUNTOPYYNTÖNNE UUSIEN YDINVOIMALAHANKKEIDEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMISTA

Olkiluoto 4- ja Loviisa 3- ydinvoimalayksiköiden ympäristövaikutusten arviointiohjelmista lausuu Suomen lääkäriliitto Akavan lausuntoa KTM:lle ajatellen kunnioittaen seuraavaa:

Kioto-ilmastosopimuksesta huolimatta maailman hiilidioksidipäästöt ovat kasvaneet, ja yhä todennäköisempänä pidetään niiden syy-yhteyttä ilmaston lämpenemiseen (ns. kasvihuoneilmiö) ja siitä seuraaviin globaaleihin ongelmiin. Suomen pohjoinen sijainti ja teollisuuden energiantarve nostavat toimivan sähköhuollon kansallisesti strategiseksi kysymykseksi. Suomi tuo sähköä yhä enemmän – nyt jo saman verran kuin kansallinen vesivoiman tuotanto - josta seuraa helposti joko toimitusriskejä tai kauppapoliittisia riippuvuuksia. Suomen vesivoimakapasiteetti on jo pääasiassa rakennettua, ja patoaltaisiin liittyvät ympäristöongelmat ja – politiikka rajoittavat globaalistikin vesivoiman kasvua.

Kun fossiilisten polttoaineiden käyttöä on edelleen rajoitettava, kun niiden saantiin liittyy kasvavia ongelmia (arktiset tai muuten hankalapääsyiset alueet, kaasuräjähdykset, merten öljyvahingot, hiilikaivosonnettomuudet), ja kun uusiutuvienkin energiavarojen käyttöön liittyy hiilidioksidi- ja pienhiukkaspäästöjä, on kansallisen ydinvoimavaraisuuden kasvattaminen ympäristöpoliittisesti sängen perusteltua.

Suomen energiastrategia on tähänkin asti ollut useamman tasavahvan tukijalan varassa, mutta eteläinen aurinko- tai tuulienergian mahdollisuus on käytännössä poissuljettu, koska maksimitarpeen aikana juuri nämä tuotantotavat ovat niukkatuottoisimpia. Hiukkaspäästöjen epäsuotuisista terveysvaikutuksista kertyy myös lisätietoja, joten lämpövoiman polttoaasujen puhdistuksen investointitarpeet kasvanevat. Asutuksen urbanisaatio mahdollistaa silti vielä pientä kehitystä lämpövoiman ja kaukolämmityksen yhteishankkeissa.

Nyt käsillä oleviin laitoskohtaisiin ympäristövaikutusten arviointiin Lääkäriliitolla ei ole paljonkaan lisättävää. Lauhdeveteen sidotun lämmön hyödyntäminen esim. yhdyskuntien kaukolämpönä vaatisi noilla sijainneilla melkoiset johtoinvestoinnit, ja ydinvoiman ”stigma” nostattaisi siitä asenteellista keskustelua. Siten tulisi vielä selvittää lauhdelämmön käytön kannatta-

vuus nykyistä laajemmin esim. elintarvikkeiden tai bioenergian alkutuotannossa, yhdessä lämpövoiman hiilidioksidin hyödyntämisen kanssa (kasvihuoneet, levän tai kalan kasvatusaltaat).

Ydinjätteen turvallinen loppusijoitus on ydinvoiman keskeinen kysymys, ja siihen Suomen peruskallio tarjoaa hyvät edellytykset. Optiona on hyvä pitää mielessä nykyisten jätteiden tuleva hyödyntäminen energiatuotannossa; teoreettisestihan ns. Rubbia -voimalat ovat kiintoisa konsepti, jota maailmalla lähiaikoina jo kokeiltaneen. Hyötöreaktorien lupaus ei ole toteutunut, ja fuusioenergia on kaukana, jos lainkaan mahdollista.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry.

Olli Meretoja
puheenjohtaja

Risto Ihalainen
varatoiminnanjohtaja

Akavalle

Helsinki 19.3.2008

Lausunto:

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKKEELLE

Fennovoima Oy suunnittelee yhden tai kahden sähköteholtaan 1000-1800 megawatin kevytvesireaktorin rakentamista johonkin seuraavista kunnista: Kristiinankaupunki, Pyhäjoki, Ruotsinpyhtää tai Simo.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteutuksesta on laadittu suunnitelma, joka on lähetetty lausuntokierrokselle. Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry toteaa lausuntonaan että arviointiohjelma sinänsä on ammattitaitoisesti laadittu ja päälinjaultaan täyttää suunnitelmalle asetettavat vaatimukset. Ohjelmassa on jo nyt selostettu varsin tarkasti myös useita sellaisia asioita, jotka tulevat aikanaan sisältymään itse YVA-selostukseen. Kyseessä on kuitenkin kuvaus arvioinnin toteutusmallista, joten tässä vaiheessa emme ota kantaa osien sisältöön. Sen aika on arvioitaessa itse selostusta. Ohjelmaluonnoksessa kiinnitetään huomiota osapuolten laajaan kuulemiseen ja viestintään, myös seurantaryhmässä eri osapuolet ovat hyvin laajasti edustettuina. Jatkototeutuksessa on kuitenkin aivan erityisesti huolehdittava maantieteellisesti riittävän laajasta kuulemisesta esim. seutukunnallisesti.

Ohjelma sisältää kattavat kuvaukset vaihtoehtoisten sijaintipaikkakuntien olosuhteista. Samoin ohjelmassa huomioidaan ympäristöön kohdistuvat pitkäaikaisvaikutukset, kuten maan kohoaminen ja ilmastomuutoksen vaikutukset nykytilanteen kuvauksen ohella.

Ohjelmaan sisältyy myös sellaisia osa-alueita, joita ei välttämättä vielä tässä vaiheessa tarvitsisi kuvata (esim. polttoaineen tuotanto). Samoin laitoksen toimintaprosessi, sen eri vaiheet ja turvatekniset ratkaisut on kuvattu hyvin ja tarkasti. Keskeisten teknisten osa-alueiden vaikutukset - esim. liikenne ja jäähdytysvesijärjestelmä – on huomioitu kattavasti.

Pidämme tärkeänä että viranomaisten ja julkisen vallan taholta tätä hanketta tulee arvioida ja käsitellä täysin samojen kriteerien ja perusteiden mukaan kuin muitakin viime aikoina esillä olleita vastaavia aloitteita samassa käsittelyvaiheessa.

Haluamme kiinnittää huomiota myös siihen että vain muutama vuosi sitten vallitsi varsin suurta epäuskoa onko maahamme ylipäättään hankittavissa tämän mittaluokan investointeja. Tässä mielessä aktiivisuus alalla on rohkaiseva merkki, ja korostaa entisestään edellä mainitun vaatimuksen painoarvoa.

Ilmastopäästöjen vähentäminen ja sähköntuotannon turvaaminen edellyttävät kaikkien saatavilla olevien vähäpäästöisten tuotantomuotojen kehittämistä. Käytännössä näistä tärkeimmät ovat ydinvoima, tuulivoima ja vesivoima. Mitään tuotantomuotoa ei tule ennakolta sulkea pois. Kahdella viimeksi mainitulla on paikallista merkitystä. Niiden osuus sähkön kokonaistuotannosta jää kuitenkin valtakunnallisesti arvioituna parhaassakin tapauksessa vähäiseksi, ja ydinvoima on ainoa josta on saatavissa valtakunnallisessa tarkastelussa merkittäviä kapasiteettilisäyksiä.

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

19.3.2008

Akava ry
Mats Nyman
Rautatieläisenkatu 6
00520 HELSINKI

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA FENNOVOIMA OY:N
YDINVOIMALALAITOSHANKKEELLE

Uusi Insinööriliitto UIL ry lausuu otsikkoasiasta seuraavaa: liiton mielestä kaikkia vastaavia hankkeita pitäisi kohdella tasapuolisesti.

UIL ry toteaa rajauksena, että koska lausuttavana on vasta hankkeen YVA-suunnitelma, eikä vielä itse hanke, lausuntomme koskee vain YVA-suunnitelmaa eikä siis täten ole kannanotto hankkeen puolesta tai vastaan.

UUSI INSINÖÖRILIITTO UIL ry

Pertti Porokari
puheenjohtaja

Heidi Husari
teollisuus- ja koulutuspoliittinen asiamies